

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato : 24.05.18
FU-sak:	12/18	Arkivsaknr.:
Møtedato:		

Forskningsmeldingene 2017

---

1 Bakgrunn

I brev av 225.01.2017 ble fakultetene og Universitetsmuseet bedt om utarbeide Forskningsmelding, forskerutdanningsmelding og utdanningsmelding med frist 16. 06. 2018. Universitetsstyret tar Saken legges frem for Universitetsstyret til orientering. Meldingen vil gi et viktig grunnlag for videre arbeid med revisjon av universitetets strategi. Følgende områder er omtalt i fakultetenes forskningsmeldinger:

- Oppfølging av faglige prioriteringer og tiltak for økt tverrfaglig samarbeid.
- Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv - lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Oppfølging av handlingsplan for internasjonalisering.
- Kort status for oppfølging av Handlingsplan for EU-finansierte satsninger
- Tiltak for økt publisering

2 Innledning og nøkkeltall for UiB

Tabellen nedenfor viser nøkkeltall for UiB. (Kilde: DBH og Tilstandsrapporten 2018)

UiB nøkkeltall	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Årsverk totalt	3 370	3 471	3 463	3 566	3 625	3 683	3844
Årsverk i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	2 045	2 108	2 121	2 180	2 192	2 232	2283
Publiseringspoeng per faglige stilling inkl. stipendiater	1,53	1,61	1,58	1,48	1,51	1,56	1,5
Tildeling fra EU per faglig årsverk 1000 kr	26,8	25,3	23,9	31,5	34,1	37,4	48,4
Tildeling fra NFR per faglig årsverk 1000 kr	187,4	171,4	152,2	187,8	205,4	207,6	207,5

Nøkkeltallene viser at UiB har hatt en betydelig vekst på 29% i tildelingene fra EU pr faglig årsverk fra 2016- 2017. Dette samsvarer med et målrette arbeid for økning av eksterne inntekter.

Nivået på de samlede tildelingene fra Forskningsrådet er stabilt.

Fakultetenes forskningsmeldinger reflekterer en klar sammenheng mellom tiltak aktivitet og planer ved fakultetene og de institusjonelle mål som er nedfelt i UiBs hovedstrategi «Hav-Liv-Samfunn» Forskningsmeldingene forteller i tillegg om en økende oppmerksomhet om hovedsatsingene og

implementering av tiltak som bygger på å om satstingen på om energi, klima og globale samfunnsutfordringer.

Alle fakultet rapporterer om tiltak og initiativ for samarbeid innen de prioriterte fagklyngene.

Oppmerksomheten om ekstern finansiering av forskning er økende og kommer til uttrykk i klare målsettinger og målrettede tiltak.

Internasjonaliseringen viser en positiv utvikling med økende deltakelse i internasjonale prosjekter og økt mobilitet, selv om det fortsatt er en vei å gå for oppfyllingen av handlingsplanenes ambisiøse mål.

3 Oppfølging av faglige prioriteringer og tiltak for økt tverrfaglig samarbeid.

Lanseringen av Stortingsmeldingen om Humaniora i Norge og Forskningsrådets evaluering av humanistisk forskning (HUMEVAL) i 2017 har vært viktige for Det humanistiske fakultet. En av de mest omtalte beskrivelsene i evalueringen var at det ved flere institusjoner er en tilbakelemt holdning til strategi og ledelse for humanioraforskning. Fakultetsledelsen har derfor initiert en «forskningssatsing» i inneværende periode, og etablert en egen «verktøykasse» til dette formålet. Målsettingen er å identifisere og løfte både miljø og enkeltforskere slik at de i større grad skal kunne lykkes med å innhente eksterne prosjekter..

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet er vertskap for UiBs strategiske områder Marin og Klima og energiomstilling arbeider fakultetet aktivt med å styrke det marine samarbeidet på tvers av UiB og med våre samarbeidspartnere i marin klynge og Havbyen Bergen. Å videreutvikle infrastruktur som forskningsfartøy, feltstasjoner og laboratorier sammen med samarbeidspartnere er avgjørende for å styrke Bergen som marin forskningsby.

Bjerknessenteret har bidratt til å integrere fagmiljøene i Bergen i en forskningsklynge med stor prosjektaktivitet, også i polare områder. For energi er det et høyt prioritert mål å etablere en ny forskningsklynge.

Det medisinske fakultet leder UiBs satsing «Globale samfunnsutfordringer», og bygger på en lang tradisjon for å fremme fremragende forskning og utdanning innen utviklingsrelatert forskning, med tilhørende samarbeid med partnere i sør. Fakultetet er også sentral i utviklingen av Helsecampus Årstadvollen som forskningsarena for primærhelsetjenesten.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet prioriterer sterke fagmiljøer med solid disiplinforankring, og deltar i en rekke ulike fler- og tverrfaglige initiativer. Media City Bergen (MCB) er nyskapende og viktig i tverrfaglig samarbeid, og ambisjonen er at MCB både skal utvikle forskning i skjæringspunktet mellom medie- og informasjonsvitenskap og øke samarbeidet med medie- og teknologibransjen. Digital Social Science Core Facility (DIGSSCORE) er en nyskapende kjernefasilitet for samfunnsvitenskapelig forskning som omfatter Medborgerpanelet og Medborgerlaben

En annen prioritering er Senter for konkurransepolitikk (BECCL - Bergen Center for Competition Law and Economics). Ved Det juridiske fakultet I 2017 ble det etablert en ny forskergruppe i skatterett og samtidig som det ble gjort et betydelig arbeid for å utvikle et samarbeid med NHH vedrørende skatteøkonomi, og et slikt tverrfaglig samarbeid vil styrke mulighetene for eksternfinansiering på området.

Det psykologiske fakultet koordinerer et nasjonalt programmet for yngre forskningsledere (. Fakultetet kan vise til nær 50 prosent kvinneandel i professorstaben, men med til dels stor variasjon mellom instituttene (fra 14,3 % til 100 % kvinner, jfr DBH). Fakultetet vurderer ulike likestillingstiltak i

en egen handlingsplan som en oppfølging av UiBs «Handlingsplan for likestilling mellom kjønnene 2017-2020».

Fakultetet for kunst, design og musikk utvikle sterke fagfelt og tverrfaglighet. I 2017 har fokus vært å utvikle tverrfaglige møtesteder innen fakultetet. Fakultetet arrangerte i 2017 tre tverrfaglige seminar med temaene Marginalitet, Materialitet og Representasjon og performativitet.

4 Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv - lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Oppfølging av handlingsplan for internasjonalisering

Fakultetene utvikler et stadig tettere samarbeid på tvers av faggrenser. Ved Det humanistiske fakultet har mange prosjekter en tydelig samfunnsprofil. I en felles europeisk utlysning om klimatjenester (ERA-NET Cofund on Climate Services) der Forskningsrådene i 13 land og EU-kommisjonen samarbeidet, er SVT med som norsk deltaker på ett av syv prosjekter med norsk deltakelse.

Det er mobilisert til neste SFI-utlysning og Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har satt av 2 mill. kroner til søknadsstøtte og posisjonering av SFI søknadene i 2018 og 6 søknadsinitiativ har nå fått tildelt midler. Søkmiljøene kommer i stor grad fra satsningsområdene marin, klima og energi.

Med den planlagte innovasjonsinkubatoren ved Haukeland sykehus arbeider Det medisinske fakultet med jobber vi for å samle academia og næringsliv enda tettere sammen i en felles. Internasjonalt har vi mange partnere både på andre universiteter, forskningsinstitutt og i industrien, det siste særlig gjennom EU-prosjekter. jobber også for internasjonalisering gjennom lederskapet i «Globale samfunnsutfordringer».

Ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet står Institutt for sammenliknende politikk er i en særstilling med hensyn til internasjonal rekruttering, og har 14 ulike nasjonaliteter blant sine ansatte.

Kina er fremtredende ved flere fakultet og Det juridiske fakultet ønsker å tilby kortere seminar om aktuelle rettslige problemstillinger for næringslivsaktører som har, eller planlegger aktivitet i Kina. Fakultetet var en pådriver bak Norwegian China Law Centre ved UiB som ble etablert i 2017 og koordinerer

Det psykologiske fakultet har i samarbeid med psykologimiljøene ved UiT, NTNU og UiO videreført det nasjonale lederutviklingsprogrammet for yngre forskningsledere (YFL) som startet i 2013. Vi registrerer at denne satsningen styrker kullenes utvikling av gode forskningsnettverk og prosjekter som når opp i konkurransen om eksterne forskningsmidler. Fakultetet planlegger ny utlysning (kull 4) med oppstart i november 2018. Som en oppfølging av Handlingsplan for internasjonalisering har vi avsatt søkbare midler rettet mot utenlandsopphold for stipendiater og postdoktorer.

Prosjektprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU) vært en viktig finansieringskilde og Fakultetet for musikk kunst og design fikk i 2017 tilslag på en større søknad innenfor fagområdet musikk. Finansiering fra PKU vil fra 2018 gi uttelling som ekstern forskningsfinansiering, og dette er en viktig endring for KMDs fagområder

5 Kort status for oppfølging av Handlingsplan for EU-finansierte satsninger

Det humanistiske fakultet har hatt suksess med søknader til mobilitetsprogrammet Marie Sklodowska-Curie actions i og med at fagmiljøene ved fakultetet fikk fem av sju nye stipend til UiB.

Fakultet har for andre år på rad fått rekordstor og best uttelling ved UiB, og digital kultur, arkeologi, filosofi og vitenskapsteori vil få nye internasjonale forskere til sine fagmiljøer i 2018.

Deltakelse i europeiske forsknings- og teknologinettverk er viktig for å bygge nettverk og bedre muligheten til strategisk påvirkning, og fakultetet er bl.a. medlem i EERA Joint Program innen geotermi og UiBs deltakelse i nettverk som EUA-SET. UiB leder også det europeiske Climate Helix nettverket. Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet har (per februar 2018) 35 % av alle søknader UiB sender til Horisont 2020 og halvparten (50%) av alle H2020 prosjekt ved UiB ligger ved MN-fakultetet.

Det medisinske fakultet ønsker å øke antall søknader med 30 % innen 2022. For å nå disse målene jobber fakultetets forskningsrådgivere målrettet mot enkeltforskere og fagmiljøene for å identifisere mulige kandidater og motivere dem til å søke. Rådgiverne arbeider også strategisk for å identifisere hvilke utlysninger som passer ulike forskningsmiljø. Fakultetet samarbeider godt med Forskningsadministrativ avdeling og benytter BOA-teamets kompetanse når det gjelder støtte til EU-søknader. Fakultetet benytter aktivt den kompetansen som finnes på Brussel-kontoret

I perioden 2012-2017 har det vært en tydelig økning av eksternfinansiert virksomhet ved fakultetet. Miljøene ved fakultetet har et spesielt fokus på å sende søknader til European Research Council (ERC). I 2017 ble det sendt fire søknader: to søknader til Starting Grant (StG), en søknad til Consolidator Grant (CoG) og en søknad til Advanced Grant (AdG). Søknadene til både CoG og AdG gikk begge videre til andre evalueringsrunde. Bergens forskningsstiftelse (BFS) har blitt viktig for fakultet i finansiering av prosjekter for forskere tidlig i karrieren

Det juridiske fakultet har de siste par årene deltatt som partner i noen EU-søknader knyttet til miljø og energiomstilling og bærekraftige hav, men disse har ikke fått bevilgning. Det arbeides imidlertid med to større prosjekter innen miljø og energiomstilling der målet er å søke EU-midler.

Det psykologiske fakultet har som mål å øke eksterne inntekter (BOA) fra dagens 15% til 20% av totalbudsjettet innen utgangen av perioden». Fakultetet vil også legge til rette «for forskningsopphold i utlandet, internasjonale gjesteforskere, samarbeidsavtaler og studentutveksling». Fakultetet vil tilby søknadsstøtte som strekker seg fra gjennomgang av utlysninger sammen med forskere, til administrativ støtte inn mot strategisk utbygging og kvalitetssikring av søknadstekst og prosjekter.

Fagmiljøene har i utredningen av etableringen av Fakultetet for kunst, musikk og design understreket at et kunstnerisk PhD-program er avgjørende for fakultetets mulighet for nå opp i Horisont 2020 sammen med faglig sterke og relevante nettverk.. Det er i 2017 arbeidet med en søknadskalender med tanke på viktige søknadsfrister, og denne vil bli fulgt opp systematisk. I 2017 er KMD partner i en søknad til EUs HERA-program (kunst/ kuratorpraksis Fakultetet vil legge til rette for gode faglige og administrative støttefunksjoner, og samarbeid med FA/ BOA-gruppen og UiBs Brusselkontor vil være sentralt.

6 Publisering

Publikasjonstall fr 2017 er i år kun publisert elektronisk og er tilgjengelig på Universitetsbibliotekets [hjemmeside](#) . Nedenfor følger et utvalg av sammenfattende tabeller og figurer med korte kommentarer.

6.1 Vitenskapelig publisering i universitets og høyskolesektoren.

Tabellen nedenfor viser sammenligning av publikasjonspoeng fra UiB med de andre breddeuniversitetene. Sammenlån timer beregnes med tilbakevirkende kraft. Økning i 2015 skyldes ny beregningsmodell for publikasjonspoeng. Det er Universitetet i Oslo som produserer mest publikasjonspoeng etterfulgt av NTNU, UiB og UiT.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
UiB	13.4%	13.1%	13.4%	12.6%	13.8%	13.3%	12.5%
UiO	27.6%	26.1%	25.1%	24.8%	26.0%	26.0%	25.5%
NTNU	20.6%	21.8%	22.0%	21.1%	21.4%	20.7%	20.6%
UiT	8.4%	7.8%	7.9%	8.6%	8.3%	8.3%	8.0%
Øvrige UH	30.0%	31.2%	31.5%	32.8%	30.5%	31.8%	33.4%

Vitenskapelig publisering i universitets og høyskolesektoren. Tabellen viser andel publiseringpoeng for de fire breddeuniversitetene i Norge.

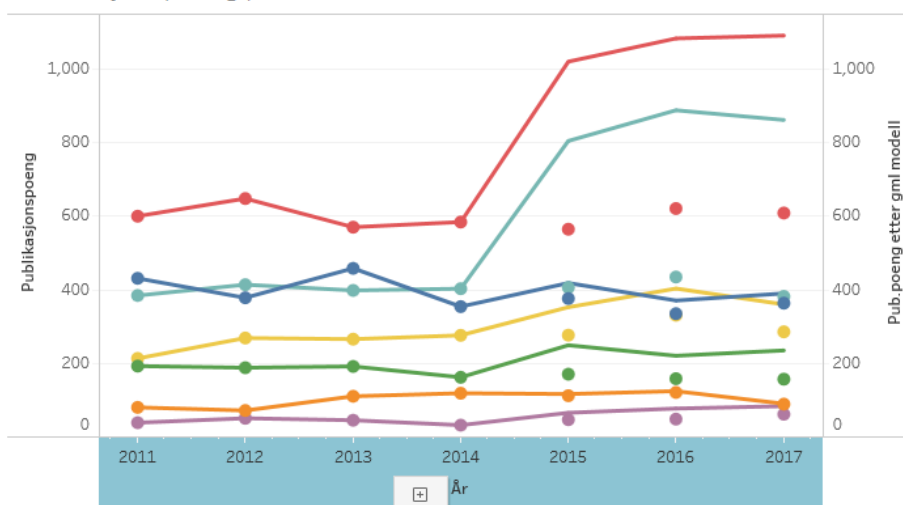
Breddeuniversitetene har alle en liten nedgang i antall publikasjonspoeng fra 2016 til 2017. UiB har størst nedgang med 0.8% prosentpoeng.

6.2 Publikasjonspoeng UiB

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet bidro med flest poeng, og stod for 35% av totalen. Derneft følger Det medisinske fakultet med 28%, Det humanistiske fakultet følger med 13% og det samfunnsvitenskapelige fakultet med 12%. Sammenlignet med året foråret er det små forandringer. Mens Det humanistiske fakultet og Det psykologiske fakultet har en liten oppgang, har Det medisinske, Det samfunnsvitenskapelige, og Det juridiske fakultet en nedgang. Det er i hovedsak vektleggingen av internasjonalt medforfatterskap i den nye beregningsmodellen som forskyver den interne omfordelingen fra 2015.

Sum publikasjonspoeng per år og per fakultet etter gammel (punktet) og ny (linje) beregningsmodell.

Publikasjonspoeng per fakultet

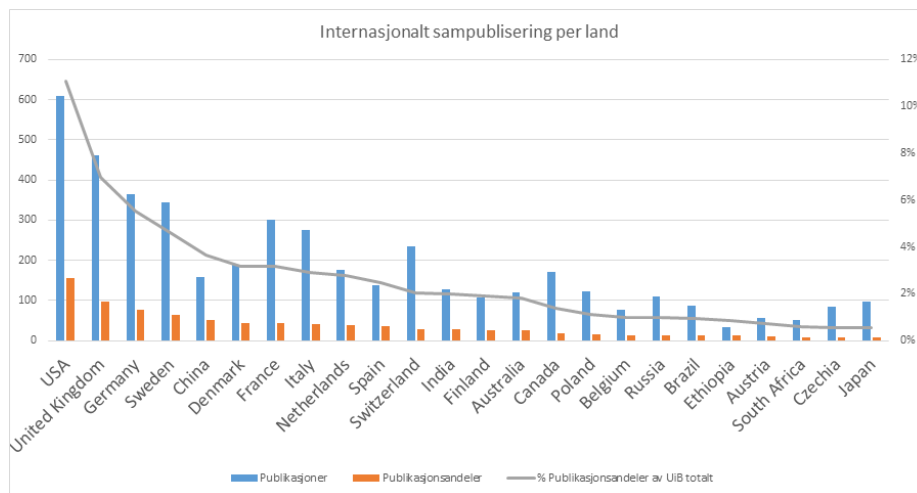
Sum publikasjonspoeng per år og per fakultet etter gammel (punktet) og ny (linje) beregningsmodell. Relativ

6.3 Publikasjoner pr fagårsverk

Tabellen nedenfor viser antall publikasjonspoeng pr. årsverk ved breddeuniversitetene i Norge, samt ved fakultetene og Universitetsmuseet i Bergen. Når det gjelder publisering, er UiB blant de statlige med flest publiseringspoeng per faglig årsverk. Hver faglig ansatt tilsett i statlig sektor har et snitt på 1,15 publiseringspoeng per år. UiB ligger over snittet med 1,50 publiseringspoeng per årsverk i 2017. Av universiteta er det bare UiO som har flere publiseringspoeng per faglig årsverk enn UiB. Ved UiB er det Universitetsmuseet og Det medisinske fakultet som har de høyeste antall publikasjonspoeng pr. faglig ansatt.

	Poeng per UFF		
	2015	2016	2017
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	1,2	1,2	1,2
Universitetet i Bergen	1,5	1,6	1,5
Det humanistiske fakultet	1,1	1,1	1,2
Det juridiske fakultet	1,4	1,5	1,1
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet	1,7	1,7	1,7
Det medisinske fakultet	1,6	1,8	1,7
Det psykologiske fakultet	1,7	1,3	1,3
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	1,5	1,6	1,4
Universitetsmuseet i Bergen	1,7	2,0	2,2
Universitetet i Oslo	1,7	1,8	1,8
Universitetet i Tromsø - Norges arktiske universitet	1,0	1,0	1,0
Grand Total	1,4	1,4	1,4

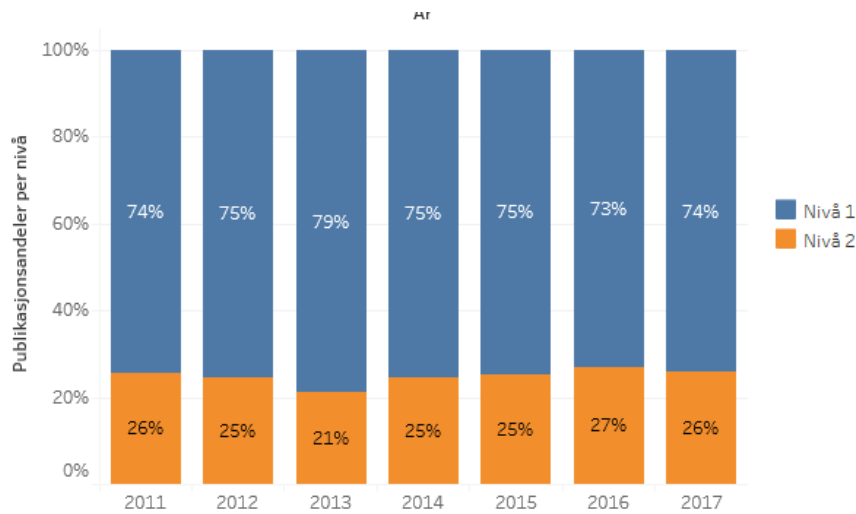
6.4 Landsamarbeid

Figuren ovenfor gir en oversikt over UiBs mest samarbeidende land i 2017. USA er den største samarbeidsnasjonen og bidro med 11 % til den totale publiseringsmengden (målt i publikasjonsandeler). Dette tilsvarer 155 (609) av totalt 1454 (3137) publikasjonsandeler. Tall i parentes angir antall publikasjoner. Neststørst samarbeidspartner er Storbritannia (7 %) fulgt av Tyskland (6 %), Sverige (5 %), Frankrike (2,7 %) og Kina (4 %). Sammenliknet med året før har særlig samarbeidet med Kina økt (fra 2% til 4%).

Fra Forskningsbarometeret vet vi tillegg at UiB i stor grad samarbeider med andre internasjonale forskere i å skrive og publisere artikler. Av dei større lærestedene er prosenten høyest ved NMBU og UiB, med henholdsvis 58 og 55 prosent internasjonalt samforfatterskap

6.5 Publikasjonsandeler på nivå 1 og 2

Figuren ovenfor viser stor stabilitet i andelen publikasjoner på nivå 1 og 2. Trenden for publisering på nivå er for UiB på 25%.

7 Avdelingsdirektørens vurdering

Fakultetenes forskningsmeldinger gir en god oversikt over strategiske prioriteringer på viktige felt i universitetsforskningen. Det kan være særlig grunn til å understreke en stadig tydeligere samordning av strategiske mål og faglige satsinger innenfor rammene av UiBs hovedsatsingsområder og ulike handlingsplaner. I sum antyder dette at UiB institusjonelle forskningsprioriteringer er styrket.

Fakultetenes forskningsmeldinger vitner om vilje og evne til utvikle og implementere tiltak i tråd med institusjonens mål. Dette er særlig tydelige på tre områder

- UiBs satsing på fagklynger og annen tverrfaglig virksomhet er aktivt fulgt opp
- Målrettet arbeid for økt ekstern finansiering fra norske og internasjonal drives ved alle fakultet og flere kan vise til økende portefølje og økende, langsiktig søknadsaktivitet
- Internasjonaliseringen øker, med fornyet vekt på økt mobilitet i forskerutdanningen. I tillegg er det sterkere internasjonalt engasjement i flere fagmiljø og en målrettet satsting på samarbeid med kinesiske institusjoner. Nevnes må også en aktiv og stigende bruk av UiBs ressurser i Tokyo og Bruxelles.

Publiseringsaktiviteten synes ganske stabil, men med liten nedgang i antall publikasjonspoeng sammenlignet med fjoråret.

Avdelingsdirektøren legger med dette frem fakultetenes forskningsmeldinger til orientering og anbefaler utvalget å gjøre følgende vedtak:

- 1) Forskningsutvalget tar fakultetenes forskningsmeldinger til orientering.